

45. OBSERVACIONS SECRETARIA DE POLÍTICA LINGÜÍSTICA (LLENGUA DE SIGNES CATALANA)

OBSERVACIONS en relació amb la llengua de signes catalana en l'avantprojecte de llei de l'audiovisual de Catalunya

Sobre el fragment “inclosa la llengua de signes catalana” de l'avantprojecte de llei

El concepte “inclosa la llengua de signes catalana,” entre comes i després d'una referència explícita a la llengua catalana indueix la interpretació que la llengua de signes és una versió gestual de la llengua oral, en aquest cas el català. Aquesta concepció és errònia. La llengua de signes catalana, com altres llengües de signes (ASL, LSE, LSF, LIS,...), té unes estructures sintàctiques i gramaticals pròpies i diferents de les llengües orals.

La creença que les llengües de signes són una correspondència de les llengües oral és un dels tòpics més comunament estesos. Les llengües de signes no són una versió gestual i visual d'una llengua oral, encara que es manifestin i puguin compartir un mateix o part d'un mateix territori. Un altre error comú és pensar que totes les persones sordes signen igual i la llengua de signes és universal. A més, és important recordar que no hi ha correspondència entre els espais o dominis lingüístics de les llengües orals i les llengües de signes. Per exemple, en l'ampli domini de la llengua anglesa arreu del món trobem diverses llengües de signes com l'American Sign Language (ASL) als EUA i la llengua de signes britànica (BSL), de branques lingüístiques diferents i sense intercomprensió entre les persones signants en ASL i BSL.

A Catalunya només s'utilitza una sola llengua de signes, la catalana, no pas per una qüestió legal, sinó sociolingüística, ja que en la comunitat signant no es produeix el fenomen del bilingüisme català-castellà que es produeix en les llengües orals. Les persones sordes provinents d'altres països o signants d'altres llengües de signes s'adapten i adopten la LSC.

El fet que la LSC aparegui esmentada abans que l'aranès sembla una altra conseqüència de la concepció errònia de que és la LSC. Cal recordar que l'aranès, variant de l'occità a Catalunya, té caràcter de llengua pròpia de l'Aran i també de llengua oficial. En aquest sentit, primer caldria fer l'esment a l'aranès que a la llengua de signes catalana, que no té reconeguts ni el caràcter de llengua pròpia ni de rang oficial.

El 2006, quan a l'EAC es va introduir el reconeixement de la llengua de signes catalana, aquesta introducció es va fer en un article (el 50) de manera errònia, com si la LSC fos una expressió més, gestual, de la llengua catalana. El legislador hauria d'haver dedicat un article específic i separat a la LSC. Potser va ser per manca de coneixement, o potser perquè l'article 6 de l'EAC era, com és, dedicat a les llengües pròpies i oficials (català, occità i castellà). Fos com fos no es va considerar la llengua de signes catalana com una llengua ni pròpia ni oficial, i la seva inclusió es va fer en un article (el 50), on tampoc és pertinent, per les connotacions que se'n poden desprendre de versió gestual d'una llengua oral (el català). Aquest error queda esmenat a la LLEI 17/2010, del 3 de juny, de la llengua de signes catalana, que ja des del preàmbul afirma que

“La llengua de signes catalana és la llengua de les persones sordes i sordcegues signants de Catalunya. Es tracta d'una llengua natural de modalitat gestual i visual emprada per part del col·lectiu de persones sordes i sordcegues com a sistema lingüístic primari. (...)”

En definitiva, l'esment a la llengua de signes catalana no ha d'anar precedit del terme "inclosa", i hauria de ser esmentada posteriorment a l'aranès, que són llengües oficials i pròpies.

Canvis que cal introduir a l'avantprojecte

Preàmbul, punt VI:

"Aquestes mesures van unides de forma indissociable a l'objectiu de protegir la presència del català, ~~inclosa la llengua de signes catalana, i de~~ l'aranès i la llengua de signes catalana en els mitjans de comunicació. Des d'aquesta perspectiva, és especialment preocupant la gairebé nul·la presència del català en els serveis a petició (plataformes de vídeo a la carta (VOD)), que han posat de relleu diversos informes i estudis, però que, en definitiva, no és més que una mostra de la situació d'inferioritat competitiva en què es troba la utilització del català –i de l'aranès i la llengua de signes catalana– en els mitjans de comunicació a Catalunya. Per aquest motiu, la llei recull i actualitza les previsions de la Llei 22/2005, de 29 de desembre, sobre la presència del català i l'aranès en els mitjans públics i els subjectes a llicència, introdueix les obligacions d'ús d'aquestes llengües en els serveis a petició i els subjectes a comunicació prèvia, estableix l'obligació de fomentar l'ús del català¹, l'aranès i la llengua de signes catalana en l'entorn digital i en els sistemes operatius i equips de consum de continguts audiovisuals i preveu l'establiment de mesures de foment, promoció i protecció de l'ús del català¹, l'aranès i la llengua de signes catalana als mitjans de comunicació, la promoció de l'espai audiovisual català en l'àmbit lingüístic català i a nivell internacional i les obligacions sobre l'ús del català¹, l'aranès i la llengua de signes catalana en la promoció de l'obra audiovisual europea."

Preàmbul, punt VIII:

"El Títol 2 fa referència a la presència de la llengua catalana¹, de l'aranès i de la llengua de signes catalana en els serveis de comunicació audiovisual."

Article 1.d):

"L'ús del català, ~~inclosa la llengua de signes catalana, i de~~ l'aranès i la llengua de signes catalana en els serveis esmentats en les lletres anteriors i el foment de la seva presència als serveis de comunicació audiovisual a petició, a les xarxes socials i a les indústries audiovisuals."

Article 3.f):

"Als prestadors de serveis de comunicació audiovisual a petició, pel que fa a les obligacions amb relació a la presència de la llengua catalana¹, de l'aranès i de la llengua de signes catalana establertes en el Títol 2 d'aquesta llei."

Títol 2:

"Presència de la llengua catalana¹, de l'aranès i de la llengua de signes catalana en els serveis de comunicació audiovisual"

Correcció d'errades

Article 2.12: senyal compost **a**

Article 74.1: **a**el públic

Francesc Xavier Vila i Moreno
Secretari de Política Lingüística